

Divan-ı Hümayun

- Divan, devlet işlerinin görüşülerek karara bağ-landığı en yüksek kuruldu. Divan teşkilatı **Orhan Bey** zamanında kurulmuştur. II. Mahmut yaptığı ıslahatlar sırasında Divanı kaldırarak yerine **Bağ kanlar Kurulu'nu** kurmuştur.
- Divan, padişah için **danışma meclisi** niteliğinde-dir. Divanın iki özelliği vardır, hem yönetim kuru-mudur hem de en yüksek mahkemedir.

Divan üyeleri ve görevleri şunlardır;

1.███ **Padişah** : Padişahlar Fatih'e kadar (1475) diva-nın başkanı idiler. Fatih'ten sonra padişahlar di-van toplantılarına katılmadılar.

2.███ **Vezir-i Azam (sadrizam)**: Padişahın mutlak vekili olup günümüzdeki **Başbakan'** in konu-mundadır. Padişah mührünü taşır, padişah adına tayin ve terfiler yapar ve devlet işlerini yürütürdü. Sadrazamlar padişah yerine sefere çıktıkları za-man **"Serdar-ı Ekrem"(Büyük Asker)** unvanı alırlardı.

3.███ **Vezirler**: Günümüzde **Devlet Bakanları** konu-munda olan vezirler daha çok askeri ve siyasi işlerden sorumlu idiler. Tecrübeli birer devlet adamı olup vezir-i azamın yardımcısı idiler. Osmanlı Devleti büyüdükçe sayıları artmıştır.

4. Kazaskerler. Anadolu ve Rumeli Kazaskeri ol-mak üzere sayıları ikidir. Adalet, eğitim, kültür ve diyanet işlerine bakarlardı. Divandaki büyük da-valara bakan kazaskerler ayrıca kadı ve müder-rislerin (profesör) tayin ve terfilerine bakarlardı. Günümüzdeki hem Milli Eğitim hem Adalet Bakanı konumundaydılar.

5. Defterdarlar. Günümüzdeki **Maliye Bakanı'** nın konumunda olan defterdarlar, devletin bütün mali işlerinden sorumludur. Anadolu ve Rumeli def-terdarları olmak üzere sayıları ikidir.

6. Nişancı: Protokol, yazı ve tapu işlerinde so-rumlu idi. Padişah adına yazılan ferman, berat ve diğer belgelere padişahın tuğrasını (imzasını) çekerdi. Os-manlı kanunlarını çok iyi bilen nişancılar gerekti-ği zaman Divana bilgi verirlerdi.

- Bu görevlilerden başka 16. yüzyıldan itibaren di-van üyeleri arasında din işlerinden sorumlu **Müfettiş** (Şeyhülislam), donanmadan sorumlu **Kaptan-ı Derya** ve dış işlerinden sorumlu **Reis'ül Küttap** da katılmıştır.